

Горохова Л. В.,
к. філос. н., доцент,
доцент кафедри філософії та політології
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна
Наумович К. А.,
здобувачка вищої освіти IV курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна

ПРОБЛЕМА КОРУПЦІЇ У СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Корупція є багатогранною темою соціально-політичного дискурсу. Це проблема, яка впливає на економічну стабільність, соціальну справедливість та політичну прозорість. Вона підриває довіру громадян до державних інститутів і може призводити до політичної нестабільності. Корупція також сприяє нерівності в суспільстві, оскільки ресурси та можливості часто розподіляються несправедливо. Вона може знищувати довіру до уряду, змінювати політичні процеси та впливати на економіку країни.

Корупція в Україні є однією з найбільших проблем, з якими стикається країна. Вона впливає на всі сфери життя, включаючи економіку, політику та суспільство. За даними Transparency International [1], Україна займає 116-е місце в рейтингу країн за рівнем корупції [2].

Актуальність проблеми корупції у соціально-політичному дискурсі обумовлена її впливом на різні аспекти суспільного життя, від економіки до політики і навіть культури. Корупція підриває довіру громадян до уряду, знижує ефективність функціонування державних інститутів. Крім

того, корупція може мати серйозні наслідки для суспільства, включаючи зменшення довіри до влади, зниження економічного зростання та нерівність у доступі до ресурсів та послуг. Вона також може сприяти зростанню кримінальної діяльності та підвищенню рівня соціальної несправедливості. Для підтвердження зазначеного пропонуємо зупинитися на основних аспектах корупції у соціально-політичному дискурсі, зокрема таких як:

- *вплив на економіку*: корупція може зменшувати інвестиції, сприяти нерівномірному розподілу ресурсів і знижувати економічне зростання та створювати бар'єри для бізнесу та інновацій, сприяючи розвитку тіньової економіки;

- *політична нестабільність*: корупція може призвести до політичних хвилювань, оскільки громадяни втрачають довіру до своїх лідерів та інститутів, що може сприяти соціальним заворушенням і протестам;

- *суспільна нерівність*: корупція сприяє збільшенню нерівності, оскільки доступ до ресурсів і послуг стає привілеєм для обраних, що може спричиняти соціальну напруженість і збільшувати розрив між багатими і бідними;

- *мораль та етика*: корупція підриває моральні цінності суспільства, створюючи культуру всюдозволеності та аморальності, тому вона може впливати на зміну поведінкових норм та принципів, які керують суспільством;

- *міжнародний вплив*: корупція може впливати на міжнародну репутацію країни, ускладнюючи зовнішньополітичні відносини і знижуючи довіру міжнародних партнерів.

Корупція – це явище, яке вражає багато країн у світі, що передбачає використання влади чи впливу для отримання незаконної вигоди. Це можуть бути взятки, хабарі, або інші форми використання влади для власної (особистої) вигоди. У соціально-політичному дискурсі корупція часто є центральною темою, оскільки її вирішення потребує комплексного підходу: від посилення законодавчого врегулювання до зміни культурних норм та підвищення прозорості у роботі державних інститутів. Питання корупції постійно обговорюється в медіа, воно є предметом наукових досліджень та громадських форумів, що підкреслює його важливість для суспільства.

Для ефективної боротьби з корупцією важливо забезпечувати прозорість і підзвітність державних інститутів, вдосконалювати антикорупційне законодавство, підвищувати рівень громадської обізнаності та залучати громадян до антикорупційних ініціатив. Аналіз результатів досліджень дозволила з'ясувати, що одним з основних факторів, що сприяє корупції, є слабкість державних інститутів та недостатня прозорість у владі [3]. Однак уряди останніх років зробили

певні кроки для боротьби з корупцією, прикладом чого може бути створення Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) та Спеціальної антикорупційної прокуратури (САП).

Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) є важливим органом, який бореться з корупцією в країні [4]. Його основні завдання включають розслідування корупційних злочинів, забезпечення дотримання законів та захисту прав громадян. НАБУ працює в тісній співпраці з іншими правоохоронними органами та міжнародними партнерами для боротьби з корупцією на всіх рівнях.

Спеціальна антикорупційна прокуратура України є важливим органом, який займається боротьбою з корупцією на вищих рівнях влади [5]. САПУ була створена в 2015 році з метою забезпечити незалежність і ефективність розслідування корупційних справ [5]. Спеціальна антикорупційна прокуратура України має широкі повноваження, включаючи розслідування корупційних злочинів, проведення оперативно-розшукових дій та співпрацю з іншими правоохоронними органами [6].

Як свідчать статистичні дані й показники, представлені у результатах досліджень, особливої уваги потребує питання пошуку шляхів ефективної боротьби з корупцією в Україні. Зокрема, на наш погляд, в сучасних умовах варто забезпечувати прозорість і впроваджувати відкриті дані щодо діяльності державних установ, бюджетів та державних закупівель; необхідно використовувати електронні платформи для контролю за державними закупівлями та тендерами. Важливо також забезпечувати регулярні аудити та перевірки діяльності державних органів, посилювати санкції за корупційні дії та притягувати винних до відповідальності. Зазначене ж, у свою чергу вимагає не лише вдосконалення чинного законодавства задля його відповідності міжнародним стандартам, а й забезпечення його ефективного впровадження та дотримання. Необхідно також запровадити механізми захисту осіб, які повідомляють про корупційні дії й гарантування їм безпеки. Вагому роль в сучасних умовах відіграє антикорупційна освіта та підвищення обізнаності громадян, а також впровадження навчальних програм щодо корупції у закладах освіти й проведення інформаційних кампаній, спрямованих на підвищення обізнаності громадян.

Не менш важливе значення щодо питань корупції у соціально-політичному дискурсі відіграє міжнародна співпраця, а саме співпрацювати з міжнародними організаціями та партнерами для обміну досвідом та кращими практиками й використання міжнародних стандартів та рекомендацій у боротьбі з корупцією. З метою зміцнення вітчизняних інституцій необхідно підтримувати незалежність та ефективність антикорупційних органів в Україні, таких як НАБУ та САП й забезпечувати їх достатнім фінансуванням та ресурсами для роботи. Зазначені питання будуть предметом наших майбутніх наукових розвідок.

Література:

1. Transparency International Україна URL: <https://ti-ukraine.org/research/rozdil-borotba-z-koruptsiyeyu-u-tinovomu-zviti-dlya-yevrokomisiyi/> (дата звернення до джерела: 07.11.2024)
2. Стан корупції в Україні (порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень) URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/Corr2021-Presentation-Ukr-Mar24-.pdf?form=MG0AV3> (дата звернення до джерела: 07.11.2024)
3. Стан корупції в Україні 2023: сприйняття, досвід, ставлення. URL: <https://engage.org.ua/stan-koruptsii-v-ukraini-2023-spryjniattia-dosvid-stavlennia/?form=MG0AV3> (дата звернення до джерела: 07.11.2024)
4. Сайт НАБУ. URL: <https://nabu.gov.ua/?form=MG0AV3> (дата звернення до джерела: 09.11.2024)
5. Тимчасовий сайт САП. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/specializovana-antikorupcijna-prokuratura> (дата звернення до джерела: 09.11.2024)
6. Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП). URL: <https://anticorruption-lesson.ed-era.com/structura antycorupzyunyukh organyv ukrayny/sap?form=MG0AV3https://www.gp.gov.ua/ua/posts/specializovana-antikorupcijna-prokuratura> (дата звернення до джерела: 09.11.2024)